

Geboren als een Nomade

Limpe Fuchs en de erfenis van de vrije jaren '60

Tekst: Piet Ruis

Negenenzestig is Limpe Fuchs ondertussen en nog steeds speelt ze en improviseert ze met de begeestering van een jongedame. Ze bouwt haar eigen instrumenten, speelt viool, piano en percussie en is voortdurend op zoek naar nieuwe uitdagingen met andere muzikanten. Op 1 oktober komt ze naar Gent. Wij hielden een kort gesprek over haar bijzondere carrière.

Klassiek vs Beatles

"Ik heb in mijn kindertijd een klassieke opleiding gevolgd. In die tijd was er in München geen andere mogelijkheid voor een zogenaamd 'getalenteerd' kind. Mijn vader was een jonge violist die in een cinema de muziek bij stomme films verzorgde, mijn moeder speelde zither en zong folkmuziek. In 1960 ontmoette ik Paul Fuchs en ontdekte het verschil tussen muziek en visuele kunst. In muziek moet je jarenlang alle stijlperiodes vanaf de middeleeuwen doorlopen tot je eindelijk een diploma haalt en je je eigen composities kunt beginnen schrijven. Een echte componist voert zijn eigen muziek dan nog zelf niet eens uit en moet andere mensen vinden die de stukken willen instuderen. Dat is anders in visuele kunst waarin de artiest een persoonlijke kunst moet creëren die parallel loopt met zijn ambacht. Dat sprak mij meer aan. Ik hield ook van rock-'n-roll en de muziek van The Beatles. Ik heb ze in 1965 nog zien spelen in Zirkus Krone in München!", aldus Fuchs. Ze begon aan een creatief proces dat buiten de klassieke grenzen viel en experimenteerde naast piano en viool ook met stem en percussie. Drie jaar lang speelde ze drums in een vrouwelijke rockband die vooral Beatlesnummers coverde. Toen ze in 1967 in verwachting geraakte van haar eerste zoon, Zorobabel, hield ze het voor gezien.

Anima

De echte aanzet van haar carrière in experimentele muziek begon in 1964 toen ze met haar man en een bevriende beeldhouwer de oude sacristie van Peterkirchen kochten en met dertien kunstenaars de oude stal tot atelier annex repetitieruimte ombouwden. Fuchs: "De muziek die we daar maakten bestond er soms gewoon uit het tegen elkaar slaan van verschillende stenen. De meesten van ons waren ook gek van experimentele film: de Vienna groep, Andy Warhol... Paul maakte ook een paar films die hij handmatig inkleurde. Daarnaast waren we wild van C.G. Jung en zijn Anima-Animustheorie." Vanuit die ideeën en houdingen onstond dus de band Anima Sound, een heel uitzinnige en bizarre band die freejazz combineerde met percussieve rareiteiten en vocale gekte. Er verschenen twee platen op het invloedrijke Ohrlabel waarop ook Tangerine Dream, Popol Vuh, Cosmic Jokers, Ash Ra Temple etc te vinden waren. Over die begintijden van de groep vertelt Fuchs hetvolgende: "Op een dag in 1967 - ik was zwanger van mijn tweede zoon - kwam de schilder Heimrad Prem van de groep Spur ons bezoeken. Paul had zijn eerste hoorn gemaakt; een kegelvormige koperen buis gebogen met vloeibaar lood. Hij demonstreerde het instrument terwijl ik timpani speelde die ik van de muziekacademie geleend had. Na een tijdje zei Heimrad: 'Julie moeten op ons eerste White Fest spelen hier in München!'. We probeerden toen voor het eerst onze verschillende stijlen te combineren en dat resulteerde in het eerste Animaconcert. Ik wilde de groep eigenlijk Mystic Power noemen maar Paul was zo gek van Anima in die tijd dat we daarbij bleven. We maakten rond die tijd ook een zwart-wit film. De manager van de underground cinema, die toen een goede vriend was van ons, promoveerde die 'underground explosion' met o.a. Amon Duul en Oostenrijkse artiesten als Peter Weibel en Valie Export. Zij wilden dat ik naakt speelde en protestteksten zong. We protesteerden tegen de beatmuziek. Onze performances waren een combinatie van muziek en visuele kunst waarbij Paul speelde als een beeldhouwer. Hij beelde dus ook de hoge en lage noten uit in de ruimte terwijl hij speelde."

FAMILIETRAKTOR

Als artiesten in een bloeiende protestgeneratie bleef de scene rondom de Fuchs politiek voornamelijk cultureel georiënteerd. "Wij waren politiek in die zin dat we individualistisch wilden zijn." aldus Fuchs, "We wilden een eigen levensstijl creëren, een eigen religie vinden. We waren bijvoorbeeld wel bezig met anti-vervuilingspolitiek. Ik herinner me dat we soms in onze blote borst speelden en in kleur 'Giftfresser Giftsclucker' op onszelf schilderden." In de vroege jaren zeventig begon de groep met de eerste promotietour: 'Through Europe at 20 kilometers an hour'. De familie reed van stad naar stad met een traktor en een podiumwagen. Fuchs: "Na die eerste tour kenden we alle groepen en alle bussen op de Autobahn. Het waren er toen nog heel weinig. Ik spreek van de periode van voor de cd en de cd-rom". Toch bleef Anima ook binnen de Duitse scene een beetje het buitenbeentje. Het was niet echt krautrock en de Fuchs leefden op een andere manier dan de meeste andere groepen. Fuchs: "Ik was moeder van twee zonen, ik had schapen, maakte truien van hun wol, er was een grote moestuin en ik moest negen mensen, een hond en katten voeden. Daarnaast moest ik mijn zonen ook nog onderwijzen want ik zond ze niet naar school. Op een dag nodigden we jazztrombonist Albert Mangelsdorff uit in Peterskirchen. Toen hij zag wat ik allemaal moest doen vroeg hij: 'waar vind jij nog de tijd om muziek te spelen?'. Het organiseren van de dingen is Limpe Fuchs haar grootste talen en het is dan ook daarop dat ze het trotst is als ze terugkijkt op haar carrière. Paul Fuchs was de man met de ideeën, Limpe zorgde ervoor dat alles praktisch mogelijk werd. "Ik ben geboren als een nomade. Ik weet hoe ik goede plaatsen moet vinden, hoe ik eten op de plank krijg", zegt Fuchs.

Ruimte

Limpe Fuchs ontwikkelde na deze periode een muzikale interesse die niet meer zozeer met protest te maken hadden. Protest is volgens haar iets voor de jonge generaties die altijd alles anders willen. Haar focus ligt steeds meer op stille omgevingen waarin je geluid hoort vervagen. Ze schrijft dit toe aan het samenleven met haar man en andere beeldhouwers. "Ik moet het gevoel van de ruimte waarin ik me begeef in me opnemen. Het is jammer dat zoveel muzikanten gewoon op het podium stappen, het publiek groeten, hun set spelen en weggaan. Hetzelfde met jazzmuzikanten die vaak ik standards blijven steken of klassieke muziek waar de enige beweging het buiging van de noten is. Dat was ook een van de redenen waarom ik in 1979 in een museum in München alle instrumenten over de hele ruimte verspreidde en rondliep. Daarna ben ik nooit meer achter een drumstel gekropen, ook al moest ik daardoor mijn basdrum en hi-hat missen."

Limpe Fuchs speelt op 1 oktober samen met Gerard Herman op Tweeklank in de Sint-Amanduskapel van Sint-Amandsberg. Over haar verwachtingen van deze muzikale generatieclash zegt ze tot slot nog hetvolgende: "Ik hoop dat we een goede manier vinden om samen te spelen, dat we de energie ontdekken. Daarnaast hoop ik dat we ook actieve en passieve interruptie kunnen doen: wachten tot iemand stopt of de ander onderbreken zodat hij moet stoppen."